

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דת אישית במצרים העתיקה - 24229

תאריך עדכון אחרון 05-05-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע הדתות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): רחלי שלומי חן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msrhen@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הדת האישית במצרים העתיקה מילאה תפקיד חשוב בחייהם של יחידים וביטאה את היחסים שלהם עם האלוהי. הדת האישית באה לידי ביטוי באמצעים שונים, מטקסטים, שאנשים פרטיים הפנו לאלים מתוך ציפייה שהאלים יקשיבו ויפעלו לטובת היחיד בפתרון בעיות אישיות, דרך מנחות ווטיביות, מישכנות ביתיים, או מתחמים בתוך המקדש שהוקצו לעבודת האדם הפרטי את האלים. במסגרת הקורס נעסוק בביטויים שונים של תקשורת בין אנשים פרטיים לאלים. הקורס יעסוק בעיקר בתקופת הממלכה החדשה, ובאופן מובהק יותר בתקופה הרעמססית. מקום של כבוד יוקצה לכפר בוני הכפרים דיר-אל מדינה.

מטרות הקורס:

לחשוף את התלמידים לביטוי נפוץ אך פחות נלמד של רגשות דתיים במצרים העתיקה, הדת האישית הלא ממוסדת, הפרקטיקה הדתית של האנשים הפרטיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבחין בביטויים של דת אישית מתוך מכלול הממצא ממצרים.
לזהות תהליכים והתפתחות בתפישות דתיות במצרים.
לדון בתופעת הדת האישית כחלק מביטוי רחב של רגשות דתיים.
למנות את הביטויים השונים של הדת האישית.
להכיר את האלים שאליהם פונים ואת הסיבות לפניה.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, קריאה, הצגה בכיתה/

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- שיעור 1: הקדמה
- שיעור 2: הממלכה החדשה
- שיעור 3: תבי
- שיעור 4: דיר אל בחרי
- שיעור 5: דיר אל מדינה
- שיעור 6: אסטלות פרטיות לאלים
- שיעור 7: מנחות ווטיביות
- שיעור 8: דת ביתית - אלים ביתיים
- שיעור 9: פולחן אבות
- שיעור 10: דת אישית במקדש

*רשימת הנושאים נתונה לשינויים.

חומר חובה לקריאה:

- Baines, J. & Frood, E. (2011). *Piety, Change and Display in the New Kingdom*. In: M. Collier and S. Snape (eds.), *Ramesside Studies in Honour of K. A. Kitchen*, pp. 1–17. Bolton: Rutherford Press.
- Borghouts, J. F. (1982). *Divine Intervention in Ancient Egypt and Its Manifestation (baw)*. In: R. J. Demarée and J. J. Janssen (eds.), *Gleanings from Deir el-Medina*. Egyptologische Uitgaven, vol. 1. pp. 1–70. Leiden: Netherlands Instituut voor het Nabije Oosten.
- Kemp, B. (1995). *How Religious Were the Ancient Egyptians?* Cambridge Archaeological Journal, 5, pp. 25–54.
- Luiselli, M. M. (2014). *Personal Piety in Ancient Egypt* Religion Compass 8/4, 105–116.
- Onstine, S. L. (2010). *Gender and the Religion of Ancient Egypt*, Religion Compass, 4/1, pp. 1–11.
- Pinch, G. & Waraksa, E. (2009). *Votive Practices*. In: J. Dieleman and W. Wendrich (eds.), *UCLA Encyclopaedia of Egyptology*. Los Angeles. <http://escholarship.org/uc/item/7kp4n7rk>
- Stevens, A. (2009). *Domestic Religious Practices*. In: W. Wendrich and J. Dieleman(eds.), *UCLA Encyclopaedia of Egyptology*. Los Angeles. <http://escholarship.org/uc/item/7s07628w>.
- Sweeney, D. (1994). *Henuttawy's Guilty Conscience (Gods and Grain in Late Ramesside Letter no. 37)*, *Journal of Egyptian Archaeology*, 80, pp. 208–12.
- Teeter, E. (2010). *Baked Clay Figurines and Votive Beds from Medinet Habu*. Chicago III, Chicago: Oriental Institute Publications.
- Waraksa, E. A., (2009). *Female Figurines from the Mut Precinct. Context and Ritual Function*. *Orbis Biblicus et Orientalis* 240. Fribourg-Göttingen: vandenhoeck & Ruprecht.
- Weiss, L. (2009). *Personal Religious Practice: House Altars at Deir el-Medina*, *Journal of Egyptian Archaeology*, 95, 193–208.

* הרשימה נתונה לשינויים.

חומר לקריאה נוספת:

- Baines, J. (1987). *Personal Piety and Religious Practice*, *Journal of Egyptian Archaeology*, 73, pp. 79–98.
- Baines, J. (2001). *Egyptian Letters of the New Kingdom as Evidence for Religious Practice*, *Journal of Ancient Near Eastern Religions*, 1, pp. 1–31.
- Gunn, B. (1916). *The Religion of the Poor in Ancient Egypt*, *Journal of Egyptian*

-
- Archaeology, 3, pp. 81–95.
- Kemp, B. (1995). *How Religious Were the Ancient Egyptians?* Cambridge Archaeological Journal, 5, pp. 25–54.
- Luiselli, M. M. (2008). *Personal Piety (Modern Theories Related to)*. In: J. Dieleman and W. Wendrich (eds.), *UCLA Encyclopaedia of Egyptology*. Los Angeles: <http://repositories.cdlib.org/nelc/uee/1053>
- Luiselli, M. M. (2013). *Images of Personal Religion in Ancient Egypt: an Outline*. In: M. M. Luiselli, et al. (eds.), *Kult und Bild. Die bildliche Dimension des Kultes im Alten Orient, in der Antike und in der Neuzeit*. Würzburg: Ergon Verlag, pp. 13–39.
- Pinch, G. (1983). *Childbirth and Female Figurines at Deir el-Medina and El-Amarna*, *Orientalia* 52, pp. 405–14.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
 מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 10 %
 השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
 מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
 10 %

מידע נוסף / הערות:

ציון סופי ינתן רק למי שמילא את כל המטלות.